

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. ממאנין ... ארוסות ונשואות ... בבעל וביבם ... בפניו ושלא בפניו ... בב"ד ושלא בב"ד 1
- ב. ממאנת והיא קטנה אפילו ד' וה' פעמים.....2
- ג. שאין תנאי בנשואין.....3
- ד. מיאנה בבעל מותרת לאביו ביבם אסורה לאביו ... מיאנה בזה מותרת לזה.....3
- ה. רבי יוסי בר יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון מכשירין בשנים אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן הלכה כאותו הזוג.....5
- ו. אי זו היא קטנה שצריכה למאן כל שהשיאה אמה ואחיה לדעתה השיאה שלא לדעתה אינה צריכה למאן ... כל תינוקת שאינה יכולה לשמור קידושיה אינה צריכה למאן.....6
- ז. מיאון בזמנינו.....7

דף קז.

א. ממאנין ... ארוסות ונשואות ... בבעל וביבם ... בפניו ושלא בפניו ... בב"ד ושלא בב"ד

קטנה¹ שאינה בת שתים עשרה ולא הביאה סימני בגרות כל עוד אביה חי ונוכה², קידושיה ונישואיה אינם כלום, אלא אם כן קידשה אביה³.

אין לה אב⁴ והשיאה⁵ אחיה או אמה לדעתה, בעודה קטנה, או שהשיאה אביה כשהיא קטנה, ונתאלמנה או נתגרשה בעודה קטנה, שהרי היא כיתומה בחיי האב ואין לאב עוד רשות בה, והשיאה האב אח"כ לדעתה

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז לו יא

² שאם אינו נוכח כגון שנסע למדינת הים י"א שיכולה להתקדש ויכולים אחיה ואמה לקדשה כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר. שו"ע ונו"כ שם יד

³ וכן אם השיאה אביה ונתאלמנה או נתגרשה בחיי אביה, הרי היא ברשות עצמה אף על פי שעדיין היא קטנה, דכיון שנסאת יצאה מרשות אביה לגמרי ושוב אין לאביה רשות בה לעולם, אבל אם קדשה ולא השיאה ונתאלמנה או נתגרשה כמה פעמים מן הארוסין קודם שתיבגר, הרי לא יצאה מרשותו לגמרי. שם ג

⁴ שו"ע ונו"כ שם קנה א

⁵ כתב הנ"י בשם הרמב"ן וכמה פוסקים דווקא אם השיא צריכה מיאון אבל נתקדשה ע"י אמה ואחי מדעתו והיא לא קבלה הקדושי א"צ מיאון שלא מצינו שליחות לקטן וכן דייק מהרש"ל מסמ"ג. ב"ש שם א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

פעם שנית בעודה קטנה⁶, באלו אין הקידושין קידושין דאורייתא שהרי אין מעשה קטנה כלום, ולאחרים אין רשות עליה ואין קידושיה תופסין בה אלא מדרבנן, לפיכך אם אחר כך אינה הפיעה בבעלה אינה צריכה ממנו גט, מ"מ אמרו חז"ל כיון שהיתה מוחזקת לבריות לאשת איש שהרי תקנו לה נישואין, לא תצא ממנו בלא כלום שלא יאמרו אשת איש יוצאת בלא כלום, אלא צריכה מיאון. ויוצאה ממנו במיאון שתמאן בבעלה⁷. כמו שיבואר כל זה להלן.

והמיאון הוא שתאמר אי אפשי בפלוני בעלי זה או אי אפשי בקידושין שקדשני אמי ואחי, ואפילו לא אמרה כלום אלא הלכה ונתקדשה לאחר כשהיא קטנה אף על פי שהיתה נשואה לראשון קידושיה לשני הם הם מיאונה⁸.

וממאנת⁹ בין מן האירוסין¹⁰ בין מן הנישואין, אפילו שלא בפני הבעל ושלא בפני ב"ד, רק שיהיה בפני שנים שיעידו¹¹ על הדבר שמיאנה, ויש מי שאומר שלכתחלה בעינן ב"ד של שלשה. ואף לדעה זו, אם נשאת¹² או נתקדשה בפרהסיא הרי זה כאלו מיאנה בפני ג', וכשנתקדשה בענשה צריכה עכ"פ לפני ג'.

וכשם שממאנת¹³ בבעלה כך אם מת קודם שמיאנה, ממאנת ביבם.

ב. ממאנת והיא קטנה אפילו ד' זה פעמים

מיאנה¹⁴ בבעל ונישאת לאחר, יכולה למאן גם בשני וכן בשלישי וכן בד', ואפילו כמה פעמים, כל זמן שהיא קטנה.

⁶ לא גרע מיהא כח האב מכת אמה ואחי לבוש וב"ש שם

⁷ אבל אם השיאוה שלא לדעתה או אפילו לדעתה ואינה יודעת לשמור קידושיה, אפילו מיאון אינה צריכה. שם

⁸ שו"ע ונו"כ שם ג

⁹ שו"ע ונו"כ שם ה

¹⁰ היינו כשקבלה היא הקדושין לדעת הרמב"ן ומדעת אמה או אחיה. ב"ש שם ז

¹¹ שאחד מספיק רק שצריך עדות. לבוש וט"ז שם ב ב"ש ה

¹² ב"ש שם ט

¹³ שו"ע ונו"כ שם ה

¹⁴ שו"ע ונו"כ שם ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

ג. שאין תנאי בנשואין

המקדש על תנאי¹⁵ וחזר אחר כמה ימים וביטל התנאי, אף על פי שבטלו בינו לבינה שלא בפני עדים, התנאי בטל¹⁶ אבל הקידושין קיימין, והרי היא מקודשת סתם כאילו קדשה בלא תנאי שהרי בטלו. וכן אם היה התנאי מן האשה שהיא לא קבלה הקידושין אלא על תנאי כך וכך ואחר כך חזרה בה אפילו לאחר כמה ימים, התנאי בטל והקידושין קיימין.

לפיכך המקדש אשה על תנאי, ולאחר מכן נשאה לאשה ללא שקויים התנאי, יש מי שאומר שגם אם הבעל לא הודיע בפירוש שהוא מוחל על התנאי, הנישואים חלים, כאילו לא היה כל תנאי. זאת בשל ההנחה, שבשעת חופה וביאה מוחל הבעל על תנאו. והרי זו צריכה גט מספק אף על פי שלא נתקיים התנאי, שמא בטל התנאי ומחלו כשבעל או כנס סתם, ומכל מקום ספק הוא שמא על דעת תנאי הראשון בעל והא לא נתקיים, ואם קבלה קידושין מאחר צריכה גט משניהם.

וכן משום כך אם למרות שאם אמר לה התקדשי לי בפרוטה זו על מנת שאתן לך מנה ואח"כ אמר שאינו רוצה לקיים תנאו לעולם, אין כופין אותו לקיימו אלא קידושיו בטלים ואינה צריכה גט אם כנסה סתם מקודשת מיד, דמסתמא בשעת כניסתה לחופה מחלה לתנאי¹⁷.

דף קז:

ד. מיאנה בבעל מותרת לאביו ביבם אסורה לאביו ... מיאנה בזה מותרת לזה

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם לח, לה

¹⁶ אפילו תנאי שאין ממון יכול לבטל והקדושין הראשונים למפרע חלין אף על גב דהתנה בתנאי כפול מ"מ כיון להנאתו התנה כוונתו שאל יבוטל מיד אלא דוקא אם יקפיד כשישמע אז יבוטל ואם אז לא יקפיד אל יבטל הקדושין, ואם הקפיד כשישמע תו לא מהני אם ימחול אח"כ, מיהו בתנאי ממון יש לומר אפילו אם הקפיד כשישמע מהני מה שמוחל אח"כ דהוי כאלו נתקיים התנאי. ב"ש שם נו

¹⁷ וחייב ליתן לה כתובתה ממה נפשך, אם מחלה הרי נישואיה גמורין, ואם לא מחלה באותה שעה הרי עדיין יכולה למחול, ובשתמחול איגלאי מילתא למפרע דנישואין גמורין הוו וכתובה יש לה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

קטנה¹⁸ נשואה שהשיאוה אחיה¹⁹ שנפלה ליבום, ומיאנה הקטנה ביבם, אסורה לו, שהרי לא מיאנה אלא בו²⁰ ולא בנישואי אחיו שמת, והרי היא אשת אחיו שלא במקום מצוה, כיון שמיאנה בו ועקרה זיקתו. ומותרת לזר בלא חליצה, אם אין שם אחים אחרים. ודוקא היא, אבל צרתה מותרת לו, שאין מיאונה לצרתה²¹.

ואם יש שם אחים אחרים אפילו הממאנת מותרת²² לשאר אחים שלא מיאנה בהם²³ דבזיקתו אין רצונה אבל באחרים רצונה, ואם אינם מיבמים חייבת חליצה²⁴. ובכל מקרה שמיאנה²⁵ באחד מהיבמים, מותרת לשאר אחיו.

אם ממאנת סתם שאומרת אין רצוני בזיקת היבמין נפרדת מכולם²⁶. כן אם אומרת אין רצוני בנשואין הראשונים ג"כ נפטרת מכולם²⁷.

¹⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קעג יד

¹⁹ דתקנו חז"ל נישואין לקטנה ומעמא ע"י לעיל סימן ל"ז [ס"א], לפיכך אמרו [יבמות קז ע"א] גם כן קטנה שאין לה אב והשיאוה אחיה או אמה לדעתה בעודה קטנה, או שיש לה אב והשיאוה אביה כשהיא קטנה, ונתאלמנה או נתגרשה בעודה קטנה, והרי היא כיתומה בחיי האב שאין לאב עוד רשות בה, שאין כח לאב בבתו קטנה להשיאה אלא פעם אחת ולא לאישות אחר אישות. לבוש קנה א

²⁰ ולא אמרי' דעקר' נישואין הראשונים' והרי היא נכרית משום דנראה כאשת אחיו כיון דלא מיאנה בבעלה. ב"ש שם יז

²¹ לכאורה קשה מאחר דהיא אסור' א"כ הממאנת כערוה עליו מחמת אשת אח שלא במקום מצוה, אם כן למה לא אסורה הצרה כמו בצרת איילונית וסוטה, וצריך לומר דממאנת בעצמה על פי הדין מותרת מאחר דעקרה נישואין הראשונים ולא הוי כאשת אחיו א"כ צרתה לא גרע מצרת חייבי לאוין או שניות דמותרת ליבם. ב"ש שם יט

²² אף על גב דקי"ל ממאנת לזיקה ועוקרת נישואין הראשונים מ"מ כה"ג לא עקרה אלא מזה אבל משאר אחים נשאר הזיקה. ב"ש שם יח

²³ ולא דמיא לבעלת גט שאם נתן אחד מן האחים גט ליבמה שאסורה על כל האחים, דהתם הוא עשה בה מעשה ופסלה על אחיו, שיש בידו כח לפוסלה שהרי אם היה רוצה היה חולצה ופוסלה, אבל הכא היא עשתה בו מעשה שמיאנה בו ובאחים הא לא מיאנה. לבוש שם

²⁴ מיהו נראה לשיטת הרמב"ם מותרת לאחיו לאו מתורת הזיקה אלא עוקרת הזיקה והוי כאלו לא היתה אשת אחיהם ומותרת להם אף על גב דאסורה ליבם א"כ נשמע נמי דמותרת לשאר קרובים, לפ"ז תימא על המחבר בסו' קנ"ה סו"א הביא פלוגתתם אם מותרת לשאר קרובים ומשמע שם דס"ל עיקר ברמב"ם דמותרת לשאר קרוביו א"כ מוכח דליתא הזיקה וא"צ חליצה וכאן סתם ופסק כשיטת הפוסקים דצריכה חליצה משאר אחים. ב"ש שם יח. י"ל כיון שלא מיאנה בבעלה בחיים נראית כאשת אחיו ושלא במקום מצוה כיון שמיאנה ולכן בצרתה מותר דאין כאן דבר שתאסרנה עליו וכן שארי אחים ביכולת אחד מהם לייבמה ואם אין רוצים לייבמה חייב אחד מהם לחלוץ לה. ערוך השולחן שם כז

²⁵ שו"ע ונו"כ קנה יא

²⁶ דקיי"ל שאפילו אחר מיתת הבעל יכולה למאן ביבם ולעקור נישואין הראשונים דממאנת לזיקתו (כעולא ק"ו). ערוך השולחן שם סעיף כז

²⁷ אולם עיין בערוך השולחן אבן העזר סימן קנה סעיף יג שבזה אסורה לכל האחים לדעת היש אוסרים שם שהממאנת אסורה באר קרובים וכדלהלן, דגם בלשון זה יכולה למאן

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

אף על פי שהממאנת²⁸ בבעלה מותרת בקרוביו, אפילו באביו, הממאנת ביבם אסורה באביו, אף על פי שבמאון זה היא עוקרת קידושי או נישואי בעלה הראשון שמת, כאילו לא היתה אשתו מעולם, מ"מ היתה נראית ככלתו בשעה שמת בנו שהיה בעלה הראשון ולא מיאנה בו, ונפלה לפני יבמה ליבום ואינה ממאנת אלא ביבם, לפיכך אסורה באביו שהיה חמיה. וכן צרתה אסורה לאביו מכיון שנראית כצרת ערוה²⁹.

י"א³⁰ שלא החמירו לאסורה גם בשאר קרובים כגון באחי אביו או אחי אמו מותרת, ויש אומרים כיון שאסורה לאביו אסורה ג"כ לכל קרוביו שהם אסורים מן התורה כגון אחי אביו ואחי אמו, ואפילו לבן אחותו של בעלה שהיא לו בשעת מיתתו כאשת אחי אמו, שהיא שנייה בדאורייתא, יש אוסרין גם כן בזו כשמיאנה ביבם. אבל בקרובי היבם שמיאנה בו מותרת.

אולם כבר נתבאר שאם מיאנה באחד מן היבמין, מותרת להתייבם לשאר היבמין.

ה. רבי יוסי בר יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון מכשירין בשנים אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן הלכה כאותו

הזוג

כבר נתבאר שממאנת שלא בפני ב"ד, רק שיהיה בפני שנים שיעידו³¹ על הדבר שמיאנה, ויש מי שאומר שלכתחלה בעיני ב"ד של שלשה. ואף לדעה זו, אם נשאת³² או נתקדשה בפרהסיא הרי זה כאלו מיאנה בפני ג', וכשנתקדשה בצנעה צריכה עכ"פ לפני ג'.

מיאנה בפני אחד, הרי זה מאון שכיון שאין צריך בית דין, לדעתם, מה לי שנים מה לי אחד³³, ולא הוצרכו שנים, אלא כדי שתהיה עדות על המיאון, ודי אף אם לא היו עדים לפניהם, אלא ראו ושמעו את המיאון דרך החלון³⁴. ויש שכתבו שמיאון בפני אחד הוא פסול³⁵ ופסול מיאון בפני הפסולים לעדות ואותם שנים שנעשה המיאון בפניהם, צריך שתראה אותם הקטנה ותמאן

²⁸ שו"ע ונו"כ קנה יא ובלבוש שם

²⁹ ערוך השלחן שם יג

³⁰ דעת הרמב"ם והטור

³¹ שאחד מספיק רק שצריך עדות. לבוש ומ"ז שם ב ב"ש ה

³² ב"ש שם ט

³³ או"ז סי' תרעה בשם ר' שמחה שם

³⁴ רשב"א בסוגיין ומאירי וקח א; יש"ש שם; חס"ד יבמות פ"ג ה"א

³⁵ עי' רמב"ם גירושין פ"א ה"ח: כיצד ממאנת, אומרת בפני שנים (וכע"ז בס' והזהיר בחקותי, קב א, ובשו"ת הגאונים הקצרות, של"ה, סי' כז, בד"ו סי' כה), ורב פעלים ח"א אה"ע סי' יב ד"ה עוד אמרתי, בדעתו (וע"ש שכ"כ אף בד' מוש"ע שם, ומער"ק גירושין שם (וע"ש ה"א) וחס"ד יבמות פ"ג ה"א ושיירי מנחה שם; רשב"א ומאירי שם ונ"י שם (לו א), שכ"מ בלשון ר"ח, וכ"נ בריטב"א שם בדעתו; פסקי הלכות יד דוד ח"א אות רצה.

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

בפניהם³⁶. ונחלקו אחרונים בדעתם: יש מפרשים שצריך שנים בתורת עדות לקיום הדבר, שלשיתם מיאון חשוב דבר שבערוה, ותיקנו מיאון כעין של תורה, ובדינים שמן התורה אין דבר שבערוה מתקיים בפחות משני עדים כשרים. ויש שכתבו, לשיתם שמיאון אינו חשוב דבר שבערוה, שהחמירו חכמים להצריך בו שנים, וכמו שהחמירו בו להצריך בית דין, לסוברים כן. ויש מן האחרונים שכתבו שצריך שנים בתורת בית דין, שבמיאון אף שנים חשובים בית דין.

ו. אי זו היא קטנה שצריכה למאן כל שהשיאנה אמה ואחיה

לדעתה השיאנה שלא לדעתה אינה צריכה למאן ... כל

תינוקת שאינה יכולה לשמור קידושיה אינה צריכה למאן

קטנה שמת אביה³⁷, וקידשוה והשיאנה אמה ואחיה, וכן קטנה שהשיאה אביה ונתאלמנה או נתגרשה כשהיא קטנה שאין לו עוד רשות בה, שהיא כיתומה בחיי האב, והשיאה אביה, אם הוא לדעתה, אין אישותה אלא מדרבנן, ותיקנו חכמים שאם היא רוצה לצאת מתחת בעלה, אינה כשאר נשים שאינן יוצאות מהבעל בחייו אלא על ידי שהוא מגרשם בגט, אלא יכולה היא לצאת ממנו על ידי שהיא ממאנת בו, כיון שאין דעתה שלימה בשעת הקידושין, וחכמים הם שתיקנו לה אישות, והם אמרו שדי לה במיאון³⁸. ויוצאת במיאונה בעל כרחו של בעלה, ואינה צריכה גט

אבל אם השיאנה שלא לדעתה, או אפילו לדעתה, ואינה יודעת לשמור קדושיה, אפילו מיאון אינה צריכה³⁹.

איזו היא קטנה שצריכה למאן, שיערו חז"ל מבת שש שנים עד עשר שנים, בודקין אותה לפי ופי דעתה אם יודעת לשמור קידושיה ושהם קידושין, לא שתשמור אותן כדרך שמשמרת האגוז והתמרה וכיוצא בהן, אלא שתשמור אישותה שגראית כאשת איש, הרי זו צריכה מיאון, ואם אינה יודעת לשמור קידושיה אלא הולכת לבית אמה כאילו לא נתקדשה מעולם אינה צריכה למאן, ופחותה מבת שש אפילו היא חכמה ונבונה לחש ביותר, ויודעת לשמור קידושיה אינה צריכה מיאון, ויתירה על בת עשר אפילו סכלה ביותר ואינה יודעת לשמור קידושיה צריכה מיאון.

³⁶ חזו"א אה"ע סי' קיא ס"ק יא, ע"פ ריטב"א (ורשב"א) שם קא א

³⁷ שו"ע ונו"כ שם א

³⁸ במהות היתר האישות על ידי המיאון, נראה מדברי ראשונים ואחרונים, שכיון שקדושי קטנה הווקקים למיאון הם קידושין שנעשו מדעתה, במיאונה האשה חוזרת בה מהסכמתה לקידושין. עיין ריטב"א בסוגייתנו ועיין אב"נ אה"ע סי' רצה וחי' ר"ש שקאפ יבמות סי' יא

³⁹ שו"ע שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

ואם קיבלה קידושין בעצמה⁴⁰ צריכה מיאון משהגיע לעונת הפעוטות.

המיאון שמתיר את קשר האישות שבין הקטנה לבעלה, עוקר את האישות למפרע, ועל ידי המיאון האישות היא כמי שאינה⁴¹, וכמי שלא נתקדשה ונישאת מעולם, ולא נתעכבה אצל בעלה בשביל אישות, ואין ביאתו של הבעל בה חשובה אלא כפיתוי, וכמי שבא על פנויה, וכאילו היא ביאת זנות

ז. מיאון בזמנינו

בסוף תקופת הראשונים, יש שתיקנו שלא למאן, ויש שהוסיפו שאף החרימו שלא למאן⁴². וכשמיאנה בדיעבד, יש שכתבו⁴³ שאין להתירה לאחר בלא גט, ועל הנושאה בלא גט, אנחנו אומרים ופורין גדר ישכנו נחש, ואם רוצה לחזור לבעלה הראשון, צריכה קידושין חדשים, ומכל מקום יש שכתבו שאם נישאת לאחר על פי המיאון, לא תצא⁴⁴. ויש שכתבו שהמיאון אינו חל כלל, שכיון שתיקנו שלא למאן, ואף החרימו לדעתם שלא למאן, אומרים בזה שכל מקום שאמרה תורה לא תעשה, אם עשה לא הועילו מעשיו⁴⁵.

ומכל מקום במקום העורך כגון כשבעלה עומד למות, ותהא זקוקה לאחיו ליבום, ויש חשש שתבא לידי עיגון, או כשבעלה אינו יכול להזקק לה לא תיקנו שלא תמאן, וממאנת לכתחילה⁴⁶.

⁴⁰ רמ"א ונו"כ שם

⁴¹ מאירי כתבות נגד ד"ה בת, רמב"ם גירושין פ"א ה"ט; ע"י רמב"ן יבמות ק"א ב; רשב"א שם; מאירי שם יב א ד"ה הממאנת ויד ב ד"ה קטנה; פסקי ריא"ז שם פ"ג ה"א אות א; תשב"ץ ח"ה סי' רמד רש"י ברכות כז א; פרי"ד שם; ריא"ז יבמות שם; מאירי ברכות שם ועדיות רפ"ו

⁴² עיין אנציקלופדיה תלמודית כרך מו, [מיאון] טור קעא במקורות תקנה זו והוא מחשש שעמי הארץ יבואו לטעות לומר שאשת-איש יוצאת בלא גט, ועוד שכיון שהמיאון הוא דבר שקל לעשותו, שאין צריך אלא שתאמר "אין רצוני בפלוני בעלי", יעשוהו עמי הארץ בלא חכם, והם אינם בקיאים להכיר בממאנת כשאינה קטנה, ובשאר דברים שהמיאון תלוי בהם, ועוד שיבואו למאן אף בקטנה שנתקדשה על ידי אביה ונתייתמה, שקידושיה מן התורה, ואינה יכולה למאן, ויש שהוסיפו שאף כשבאה למאן בפני דיינים מומחים, יש לחוש שמא היא גדולה, שאין אנו בקיאים היום בדיני קטנות

⁴³ מהר"י מינץ סי' יג

⁴⁴ יש"ש יבמות פ"ג סי' יז

⁴⁵ שו"ת פרח מטה אהרן סי' סח

⁴⁶ בני משה ד"ה ראיתי; שו"ת שעא"פ סי' קיב, וסי' קיג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת יבמות

תקנה זו שלא למאן התפשטה בארץ אשכנז, ושנים רבות שלא מיאנה שם בת. ובארצות ספרד, כתבו אחרונים שלא פשט איסור המיאון⁴⁷, ונהגו למאן, ואף בדורות האחרונים⁴⁸, ויש סוברים שבדורות האחרונים חששו לכך אף בארצות ספרד ונהגו שלא למאן⁴⁹. יש מן האחרונים שלא חששו לתקנת הראשונים וסוברים שאף בזמן הזה יכולה למאן⁵⁰, ויש שצידדו לומר להלכה שלכתחילה לא תמאן, אבל אם מיאנה, תינשא לכתחילה⁵¹.

ויש שכתבו שכשידוע שנעשה המיאון בפני עמי הארץ שאינם בקיאים דיני המיאון, אין לסמוך עליו, שמא לא נעשה המיאון כראוי⁵², שהוא תלוי בהרבה דברים, אלא שאם לאחר זמן נתברר שהמיאון נעשה כראוי, מועיל, והיא מותרת להינשא.

⁴⁷ שו"ת מבי"ט ח"ג סי' נד; שו"ת מהרש"ם אה"ע סי' רג, וע"ש סי' רנ; תשו' ר"ח בנבנשתי שם. ועי' שו"ת רדב"ז ח"ו סי' ב ושו"ת מהר"י בן לב ח"ד סי' י ושו"ת אבקת רובל סי' פה – פט ודברי ריבנות סי' שעח ולהם רב (די בומזן) סי' כד ושו"ת ר"ב אשכנזי סי' ויט ואהלי יעקב (מהריק"ש) סי' כו וכו' ושו"ת מהרש"ך ח"א סי' כג – כד וכה – ל ושו"ת מהר"י באסן סי' קב ושו"ת מהרי"ט ח"א סי' מ – מא ונא ושו"ת פני משה (בנבנשתי) ח"א סי' יז – יח, ועוד, שדנו על מיאון, ולא הזכירו שתיקנו שלא למאן, וכן נפסקו בשו"ע אה"ע שם דיני מיאון, ושם כב, שהוא אף בזה"ז, וכ"כ ברמ"א שם בדעתו, וכ"כ בדעתו בתשו' ר"ח בנבנשתי שם.
⁴⁸ משפטים ישרים (בירדוגו) ח"א סי' רכה ורס ותורות אמת לשו"ע שם ושו"ת הלכה למשה (אלבאז) אה"ע סי' מג ד"ה ובנד"ז ושו"ת רב פעלים ח"א אה"ע סי' יב ד"ה ואין לחוש ושואל ונשאל ח"ה אה"ע סי' עג והל' אישות דיני מיאונים ועולת איש אה"ע סי' ה ומנחת העומר אה"ע סי' ל. ועי' קובץ קרן דוד (ג'רבא) הוברת א' אות ד – ה, מח' בדבר.

⁴⁹ עי' רוח חיים (פלאג'י) לשו"ע שם ומשפט וצדקה ביעקב ח"א סי' יז אות א וח"ב סי' ז.
⁵⁰ מהר"י מינץ שם ורמ"א בשו"ע שם וד"מ שם י, בשם ר' יעקב פולק, שכן נהגו למעשה (ויש"ש שם בשם גדול אחד בדורו אשר לפני), ועי' דעת קדושים (אייזנשטט) מזכרת רבני איטליאה ע' 38; רמ"א שם; לבוש שם; שו"ת מהרש"ם אה"ע סי' רג; תשו' ר"ח בנבנשתי שם; ב"ח שם אות ה; עי' מ"ז שם ס"ק יא, ושו"ת אדמו"ר הזקן שם ושו"ת צ"צ (לובאוויטש) אה"ע סי' שה אות א, בדעתו; שעא"פ שם (עמ' שעב); שו"ת אדמו"ר הזקן שם; עי' צ"צ שם, שכ"ד כל מפרשי השו"ע שסתמו ולא חלקו על הרמ"א; עי' שו"ת הרי"מ אה"ע סי' כא, שדן למעשה על מיאון. ועי' תשו' ר"א הכהן במוריה קובץ סב עמ' יד, שדן על מיאון, ואפשר שכיון שמדובר שם שברח בעלה ממנה, ה"ז כמקום הצורך. ועי' שו"ת מהרי"ל החדשות סי' רט בשם ר"ש לנדא ותרד"ד סי' רח ומהר"י וייל סי' קיב. ועי' ערה"ש שם סמ"ט וצי"ץ אליעזר ח"ב סי' עה.

⁵¹ צ"צ שם

⁵² שו"ת ראנ"ח סי' כו ד"ה תשובה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>